

Datum
2018-10-18

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen,
Enheten för inkomstskatt och socialavgifter
103 33 Stockholm

IKEM – Innovations- och
kemiindustrierna i Sverige
Industriarbetsgivarna
IF Metall
Livsmedelsföretagen
Skogsindustrierna
Sveriges Ingenjörer
SveMin
Teknikföretagen
Unionen

Ert dnr: Fi2018/02864/S1

Partsgemensamt svar på remiss Delbetänkandet Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete (SOU 2018:66)

Generella synpunkter

Parterna inom industrin har tagit del av delbetänkandet *Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete* (SOU 2018:66) och avger härmed vårt gemensamma svar på förslagen i remissen. Parterna som står bakom svaret är IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Industriarbetsgivarna, IF Metall, Livsmedelsföretagen, Skogsindustrierna, Sveriges Ingenjörer, SveMin, Teknikföretagen och Unionen. I det följande används begreppet parterna för att beskriva de ovan nämnda organisationerna.

Parternas generella uppfattning är att vi ställer oss positiva till det förslag om ett mer konkurrenskraftigt system för korttidsarbete som presenteras i delbetänkandet.

Vår uppfattning är att det befintliga svenska systemet inte innebär konkurrensneutralitet jämfört med motsvarande system i viktiga konkurrentländer. Detta främst eftersom det inte finns tillgängligt permanent, i motsats till systemen i de flesta andra länder. I länder som Finland, Frankrike och Tyskland finns de alltid tillgängliga, vilket ökar företagets möjlighet att hantera kraftiga konjunktursvängningar eller tillfälliga men allvarliga störningar i företagets ekonomi och produktion.

Industriföretag är globalt verksamma och konkurrensutsatta. Därmed har skillnader i konkurrensförutsättningar stor betydelse i samband med investeringsbeslut och vid förläggning av produktionsvolym. Att det inom en och samma industrikoncern ofta finns liknande anläggningar i flera olika länder gör dessutom skillnaderna extra tydliga. Så länge verksamheter i Sverige inte har villkor som är likvärdiga med dem i viktiga konkurrentländer innebär det en risk för att investeringar och jobbtillfällen förläggs till andra länder. Förslaget som presenteras i delbetänkandet är viktigt för att uppnå ökad konkurrensneutralitet.

I det följande lämnar parterna mer specifika synpunkter avseende några särskilt viktiga frågor.

7.3 Förutsättningar för stöd

Parterna ställer sig positiva till de kriterier som föreslås i delbetänkandet för att företag ska vara berättigade till stöd. Vi kan konstateras att kriterierna i stora drag liknar dem i det tyska systemet *Kurzarbeit*. Eftersom ett huvudsyfte med förslaget i delbetänkandet är att uppnå ökad konkurrensneutralitet är detta en fördel då det borgar för ökad konkurrensneutralitet mot det för svensk industri viktiga konkurrentlandet Tyskland. Dessutom är tyska *Kurzarbeit* ett under lång tid beprövat system, utan allvarliga problem med dödviktskostnader och undanträngningseffekter. Att kriterierna som föreslås i delbetänkandet ligger nära de tyska talar för att systemet bör få liknande effekter även i Sverige.

I exemplifieringen angående den tredje förutsättningen om att arbetsgivaren ska ha uttömt tillgängliga interna åtgärder för att hantera de ekonomiska svårigheterna nämns dock tömning av tidbanker. Enligt parterna bör tömning av tidbanker inte tas upp som en åtgärd som behöver vidtas för att korttidsarbete ska kunna användas. Detta eftersom den inte bidrar till att hantera ekonomiska svårigheter i ett bolag, så som en likviditetskris. När tidbanker töms minskas förvisso bemanningen i verksamheten denna tid men bolaget behöver fortfarande betala full lön och övriga arbetskraftskostnader.

7.4 Ny period först efter en karenstid om 24 månader

Parterna avstyrker förslaget om en karenstid på 24 månader och förordar istället en karenstid på 12 månader. Med en så lång karenstid som 24 månader riskerar företag att gå miste om möjligheten att använda korttidsarbete, trots att såväl behov som faktiska omständigheter i övrigt föreligger. Med en karenstid på 24 månader motverkas därmed syftet med utredningen, det vill säga att skapa ett mer konkurrensneutralt svenskt system för korttidsarbete. Vi bedömer att en karenstid på 12 månader, i kombination med kravet på lokala överenskommelser, är fullt tillräcklig för att motverka överutnyttjande. Den lokala arbetstagarparten saknar incitament att teckna avtal om korttidsarbete när det inte krävs, och viljan hos arbetstagarparten att gå med på korttidsarbete minskar ytterligare vid återkommande användning.

7.6 Myndighet som ansvarar för godkännandet enligt det nya systemet

I delbetänkandet föreslås att Tillväxtverket ska sköta själva prövningen av om stöd vid korttidsarbete ska godkännas enligt det nya systemet. Utifrån hur olika myndigheter är organiserade anser parterna att Skatteverket förefaller vara den myndighet som har bäst förutsättningar att hantera prövningen. Att Skatteverket därtill redan har i uppdrag att hantera utbetalningarna enligt det befintliga systemet för korttidsarbete talar för att denna myndighet fullt ut bör hantera myndighetsutövningen även enligt systemet som föreslås i delbetänkandet. Det är rimligt att samma myndighet hanterar stödet fullt ut oavsett om det är regeringen som aktiverar systemet eller om det är företaget som ansöker om stöd. Att en och samma myndighet sköter handläggningen i sin helhet innebär dessutom bättre förutsättningar för en effektiv och skyndsam hantering, än om handläggningen ska ske i flera steg och av

flera berörda myndigheter. Dock har parterna tagit del av utredarens överväganden och invänder därmed inte mot att Tillväxtverket får i uppdrag att ansvara för godkännandet. Detta under förutsättning att det säkerställs att hantering av godkännande och utbetalning sker effektivt och skyndsamt.

Det bör enligt parterna även tydliggöras att myndighetsprövningen enligt villkoren för det nya stödet bör utformas så att ansökningsförfarandet inte är allt för komplicerat och tidsödande samt att myndigheten i stor utsträckning bör kunna lita på korrektheten i ansökan utan att begära kompletteringar. Detta eftersom kravet på lokala överenskommelser i sig motverkar överutnyttjande och en felaktig användning av systemet.

7.9 Inkomsttak

Parternas uppfattning är att förslaget att höja inkomsttaket till 44 000 kronor per månad är otillräckligt för att det svenska systemet ska vara konkurrenskraftigt. Då staten inte lämnar stöd över taket får arbetsgivare bära högre kostnader för arbetstagare med lön över taket. För att systemet ska vara konkurrenskraftigt behövs ett betydligt högre tak. Även om det inte är rakt av översättbart då arbetsgivare i Tyskland i olika skeden av en konjunkturedgång kan bära olika typer kostnader för ej arbetad tid, bör taket i det tyska systemet som 2018 är 6 500 euro per månad vara ett riktmärke för ett lönetak i det svenska systemet.

Risken med det tak som föreslås är även att korttidsarbete kan komma att fördelas ojämnt mellan arbetare och tjänstemän. Lägre kostnadsavlyftning för tjänstemän med löner över taket minskar incitamenten att ta ut dem i korttidsarbete. Det kan även medföra ökad risk för uppsägningar i tjänstemannagrupper. Begränsningar på tjänstemannansidan kan därutöver leda till att det blir svårare att träffa lokala överenskommelser på arbetsarsidan.

7.10 Om ersättningar från trygghetssystemen

Det är parternas fasta och principiella uppfattning att arbetstagarens insats ska vara begränsad endast till nedgång i inkomst under den tidsperiod korttidsarbete tillämpas. Kvarvarande negativa effekter i socialförsäkringar eller pension vilket innebär att ytterligare kostnader läggs på arbetstagarna bör inte förekomma.

De nuvarande skydden i socialförsäkringssystemet är anpassade utifrån ett antagande om att korttidsarbete endast kan tillämpas vid en synnerligen djup lågkonjunktur och att sannolikheten för att en enskild arbetstagare därmed ska omfattas ett stort antal gånger under ett arbetsliv är låg. Med ett permanent system för korttidsarbete ökar sannolikheten för att en arbetstagare kan omfattas av korttidsarbete fler gånger under ett arbetsliv. Det innebär exempelvis att effekterna på den allmänna pensionen inte längre kan anses bli marginella.

Parterna vill betona vikten av att det därför görs en översyn av pensionsrättigheter i det allmänna pensionssystemet och andra ersättningar, däribland sjukersättning, inför att ett permanent system för korttidsarbete införs. Parterna bör vara delaktiga i en sådan översyn.

För att underlätta för parterna att upprätthålla kollektivavtalade försäkringar på normal lönenivå måste staten även säkerställa att företagens avdragsrätt för inbetalningar till de kollektivavtalade försäkringarna under tid med korttidsarbete baseras på arbetstagarens

normala lön, det vill säga den lön arbetstagaren hade före korttidsarbete, och inte på den temporärt minskade lönen under korttidsarbete.

Stockholm den 18 oktober 2018

Lars Askelöf
IKEM - Innovations- och kemiindustrierna i Sverige

Veli-Pekka Säikkälä
IF Metall

Per Widolf
Industriarbetsgivarna

Camilla Frankelius
Sveriges Ingenjörer

Anders Canemyr
Livsmedelsföretagen

Niklas Hjert
Unionen

Carina Håkansson
Skogsindustrierna

Per Ahl
SveMin

Anders Weihe
Teknikföretagen